

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

VMBO-TL (MAVO / 14m) + HAVO (13h/14h)

COHORT:	13h: 2021 - 2023 14m: 2021 - 2022 14h: 2020 - 2022
EXAMENJAAR VMBO-TL:	21-22
EXAMENJAAR 13h:	21-22 (Algemeen deel excl. Nederlands) 22-23 (Profieldeel en Nederlands)
EXAMENJAAR 14h:	20-21 (Algemeen deel excl. Nederlands) 21-22 (Profieldeel en Nederlands)

Inhoudsopgave

VOORWOORD	3
AFSPRAKEN ORGANISATIE VAN HET EXAMEN	4
Organisatie	4
Tijden	5
Materialen	5
Onregelmatigheid	6
Afwezigheid	6
Beoordeling van de examens	6
Herkansen	6
Inhalen	7
LIJST TOEGESTANE HULPMIDDELEN	8
ROOSTER SCHOOLEXAMENS	9
ROOSTER CENTRALE EXAMENS HAVO	10
ROOSTER CENTRALE EXAMENS MAVO	10
PTA PER VAK	11

VOORWOORD

Beste examenkandidaten, Geachte ouders/verzorgers,

Dit boekje gaat over het programma van toetsing en afsluiting - afgekort het PTA - van het VMBO-TL (MAVO) en HAVO examenprogramma. Het PTA is bedoeld voor kandidaten en ouders/verzorgers van groep 14m (2021-2022), 13h (2021-2023) en 14h (2021-2022).

In dit boekje lees je alles dat te maken heeft met het eindexamen HAVO op DENISE. Bij het examen hoort een reglement: Het Examenreglement van Esprit Scholen. Je kunt dit vinden [op de website van DENISE](#) (onderdeel documenten). In het PTA staat informatie die aanvullend is op het examenreglement en gaat vooral over wanneer gebeurt wat. Je vindt er de roosters van de school en centrale examens, hoe deze examens op DENISE geregeld zijn en informatie per vak over alle toetsen. Ook zie je hoe jouw examencijfer per vak tot stand komt, hoe de toetsen afgenomen worden en hoe lang ze duren. Sommige toetsen zijn niet herkansbaar, de meeste wel. Ook die informatie vind je in dit PTA.

Je ontvangt dit boekje gedrukt en je tekent voor ontvangst. Lees het boekje thuis met je ouders/verzorgers zorgvuldig door. Bij dit boekje hoort een bijlage met alle PTA's per vak. Jouw leraren zijn tevens de examinatoren: zij nemen de examens af en kijken ze na. Voor de organisatie van het examen hebben wij een examencommissie die bestaat uit:

De examensecretaris, de heer Van Wetering (voorzitter)
Docent, de heer Huntjens (vice-voorzitter)
De teamleider DP, mevrouw Hooiveld (lid)
De curriculum coördinator MAVO, de heer Kraaijpoel (lid)
De curriculum coördinator HAVO, mevrouw Vervenne (lid)
De curriculum coördinator IB-DP, mevrouw Poon (lid)
Docent, mevrouw Sibinga (lid)

De examencommissie is een adviesorgaan voor het bevoegd gezag, rector, de heer Sluijsmans. Je kan voor klachten over de examinering, verzoeken voor herkansingen en uitstel van deadlines terecht bij het volgende formulier: <http://bit.ly/melding-examen-DENISE>.

Jouw klacht, verzoek of aanvraag wordt dan in behandeling genomen door de examencommissie. Voor overige vragen met betrekking tot examinering kun je terecht bij de examensecretaris, de heer Van Wetering in kantoor D03.

Alle examinatoren en de examencommissie wensen jou een heel succesvol schooljaar.

1 oktober 2021

Piet Mondriaanstraat 140
1061 TN Amsterdam

tel +31 20 4802700

mail info@denise.espritscholen.nl

web www.denise.espritscholen.nl

AFSPRAKEN ORGANISATIE VAN HET EXAMEN

De examensecretaris draagt zorg voor de voorschriften en procedures voor het correct uitvoeren van de examens voor het diploma programma (DP). De examensecretaris waarborgt daarmee de integriteit van het examenproces. Hij ondersteunt de examenkandidaat bij de planning van hun examens en houdt ook toezicht op de administratie van registraties, interne beoordelingen en externe beoordelingen.

Bij het examen hoort een reglement: Het Examenreglement van Esprit Scholen. Je kunt dit vinden [op de website van DENISE](#) (onderdeel documenten). Lees het reglement goed door.

Voor alle duidelijkheid hebben we hieronder alle belangrijke afspraken uit het examenreglement op een rij gezet, specifiek voor de situatie op DENISE. Lees deze goed door. De afspraken hebben o.a. betrekking op de organisatie, de tijden, materialen en mogelijkheden tot herkansing. Het niet naleven van de afspraken kan er voor zorgen dat er geen cijfer wordt behaald voor jouw examen.

Organisatie

1. Alle examens zijn in de lokalen op de D-vloer of in het gymlokaal. De kandidaat dient op het dagrooster te kijken in welk lokaal het examen wordt gegeven. Je dient een half uur voor aanvang in de D-foyer te zijn. De surveillant maakt kenbaar als je de examenruimte kan betreden.
2. Als de kandidaat de examenruimte is binnengekomen dan mag hij niet communiceren met een andere kandidaat.
3. Eten en drinken in de examenruimte is niet toegestaan. Uitzondering is water dat in een hersluitbare fles wordt vervoerd en eten zonder ritselende verpakking. Medekandidaten mogen hiermee op geen enkele wijze gestoord worden.
4. De surveillant bepaalt waar elke kandidaat tijdens een examen zit.
5. Kandidaten mogen tijdens de zitting niet hardop spreken of op enige wijze contact zoeken met andere kandidaten. De kandidaat die iets wil vragen steekt een hand op en wacht op een reactie van de surveillant.
6. Tijdens het schoolexamen, al dan niet na voltooiing van de werkzaamheden, mag de kandidaat niet zonder toestemming van de surveillant de ruimte van het uitgeschreven onderdeel van het schoolexamen verlaten. Wanneer toestemming wordt gegeven om de examenruimte te verlaten, moet de kandidaat dit op een rustige en ordelijke manier doen en direct naar de D-foyer gaan.
7. Tijdens een tijdelijke afwezigheid, bijvoorbeeld naar het toilet, mag een kandidaat geen materiaal uit de examenruimte halen, geen toegang hebben tot materiaal tijdens de afwezigheid of terugkeren met enig materiaal. Een tweede surveillant begeleidt de kandidaat bij het verlaten van de examenruimte.

Piet Mondriaanstraat 140
1061 TN Amsterdam

tel +31 20 4802700

mail info@denise.espritscholen.nl

web www.denise.espritscholen.nl

8. Eenmaal bij de surveillant ingeleverd werk mag niet worden gewijzigd of aangevuld.
9. Alle opgaven en verstrekte papieren blijven in de ruimte van het uitgeschreven onderdeel van het schoolexamen tijdens de zitting.
10. De kandidaat dient te allen tijde tijdens een zitting de instructies op te volgen van de surveillant die belast is met toezicht op de zitting. De examinator heeft het recht om elke kandidaat wiens gedrag de goede uitvoering van de examens verstoort uit de examenruimte te verwijderen.
11. Het examenmateriaal (examenpapier, antwoordpapier, kladpapier) mag niet uit de examenzaal worden gehaald. De kandidaat dient het werk in zijn map te stoppen.

Tijden

12. De kandidaat dient uiterlijk dertig minuten voor aanvang van de uitgeschreven onderdelen c.q. zittingen van het schoolexamen aanwezig te zijn in de D-foyer.
13. Een kandidaat die te laat komt bij een onderdeel c.q. zitting van het schoolexamen wordt tot een half uur na aanvang van de zitting toegelaten, tenzij op onderdelen in het PTA een andere regeling gegeven is, tenzij het een luistertoets betreft, de kandidaat dient het gemaakte werk echter wel in te leveren op het daartoe vastgestelde tijdstip. Op de kandidaat die niet meer wordt toegelaten omdat hij/zij zich langer dan een half uur na aanvang van de zitting meldt en/of niet wordt toegelaten is artikel 8 lid 8 van het examenreglement van overeenkomstige toepassing (bepaling herkansing of inhaalmoment).
14. Als de uitgeschreven tijd van het onderdeel van het schoolexamen verstreken is mogen de kandidaten niet verder werken en verlaten de ruimte niet eerder dan nadat de surveillant toestemming hiertoe verleent.
15. De kandidaat mag de examenruimte niet verlaten tijdens het eerste uur of tijdens de laatste 15 minuten van een examen. Als een kandidaat klaar is met het examen vóór de geplande eindtijd en de examenruimte verlaat, mag de kandidaat niet terugkeren.
16. Als de tijd verstreken is, mag de kandidaat niet verder werken. Indien toch wordt doorgewerkt, kan het gehele werk ongeldig verklaard worden.
17. Als de tijd verstreken is, blijft iedereen die nog aanwezig is zitten, totdat de surveillant het werk heeft opgehaald. Eenmaal ingeleverd werk mag niet meer worden gewijzigd of aangevuld.
18. De kandidaat dient de examenruimte op een rustige en ordelijke manier te verlaten.

Materialen

19. De kandidaat heeft een persoonlijke map waarin het examenwerk zit.

20. Tenzij anders is bepaald dient schriftelijk werk te worden gemaakt op papier van school. De kandidaat voorziet elk papier zelf van naam, klas en examenummer.
21. Het gebruik van (digitale) hulpmiddelen en schrijfmateriaal is slechts toegestaan voor zover ze zijn opgenomen in de lijst met toegestane hulpmiddelen (zie verderop in dit document). Kandidaten mogen tijdens de zitting geen materialen lenen van en aan andere kandidaten.
22. De kandidaat mag geen papier, andere (digitale) hulpmiddelen of informatiedragers, tabellen en boeken dan voorgeschreven, communicatiemiddelen, jassen en tassen meenemen in de ruimte van het uitgeschreven onderdeel c.q. zitting van het schoolexamen. De spullen die niet zijn toegestaan legt de kandidaat op de daarvoor aangewezen plek. De kandidaat is zelf verantwoordelijk voor de meegenomen spullen. Neem dan ook zo min mogelijk geld of andere kostbaarheden mee naar een examen.
23. De surveillant is bevoegd controles uit te oefenen aangaande de aanwezige materialen en hulpmiddelen tijdens de zitting. De kandidaten volgen voorafgaande aan en tijdens de zitting de aanwijzingen van de surveillant op bij het betreffende onderdeel van het schoolexamen om een regelmatige gang van zaken te waarborgen.

Onregelmatigheid

24. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het schoolexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op vrijstelling aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de directeur van de school de maatregelen nemen genoemd in artikel 18 van het examenreglement.

Afwezigheid

25. Een schoolexamen kan niet gemist worden. Dokters- of andere afspraken moeten verzet worden. Als de kandidaat door overmacht niet kan deelnemen, meldt hij dit de ochtend van de toets vóór half negen aan de administratie. Vervolgens dient de kandidaat een verzoek voor een inhaalmoment in bij de examencommissie via het daarvoor bestemde google formulier: <http://bit.ly/melding-examen-DENISE>. Na het advies gehoord te hebben van de examencommissie bepaalt het bevoegd gezag, de heer Sluijsmans, of er sprake is van een extra inhaalmoment of herkansing.

Beoordeling van de examens

26. Nadat een examen gemaakt is kijkt de vakdocent deze na. Hij geeft een cijfer van 1-10 met maximaal één decimaal. In het PTA staat per toets wat de weging is voor het schoolexamen. Het eindcijfer van het Schoolexamen is 50% van je eindcijfer. De andere 50% komt uit het centrale examen.

Herkansen

27. De kandidaat heeft recht op 1 herkansing/inhaalmoment per periode. In het PTA staat welke examens herkansbaar zijn. Indien wordt vastgesteld dat een kandidaat zonder een geldige

reden afwezig was bij enig, vooraf opgegeven, onderdeel van het PTA dan wel zich onttrekt aan enig onderdeel van het schoolexamen, dan wel niet voldoet aan de verplichtingen in het PTA gestelde inleverdata ten aanzien van werkstukken en opdrachten binnen het schoolexamen vervalt voor dit onderdeel een recht op herkansing.

Inhalen

28. In uitzonderlijke gevallen kan een kandidaat een extra examen inhalen. Reden kunnen ziekte zijn of ten gevolge van een bijzondere omstandigheid waardoor kandidaat niet in staat is geweest aan de desbetreffende examen, een praktische opdracht daaronder begrepen, deel te nemen. De examencommissie beoordeelt een ingediend verzoek tot inhalen. De kandidaat kan bezwaar maken tegen de beoordeling van de examencommissie volgens de bezwarenregeling van artikel 17 van het examenreglement Esprit.

Profielwerkstuk havo

29. Het schoolexamen omvat het opleveren van een profielwerkstuk en een presentatie. In de handleiding wordt de aanpak en beoordeling kenbaar gemaakt. De handleiding wordt in het eindexamenjaar met de kandidaten gedeeld.
- a. Kandidaten maken een profielwerkstuk dat betrekking heeft op ten minste een van de gekozen examenvakken.
  - b. De uitvoering van het profielwerkstuk gebeurt in tweetallen. Alleen de rector of teamleider van het Diploma Programma kan uitzonderingen op deze regel toestaan. Prestaties worden, ook bij werk in tweetallen, individueel beoordeeld.
  - c. De keuze voor het vak waarvoor de kandidaten hun profielwerkstuk maken is in principe vrij, maar wordt beperkt door de beschikbaarheid van begeleiders. Indien nodig wijst de coördinator van de afdeling in overleg met de betrokken docenten de gedane aanvragen toe.
  - d. Er worden vier soorten profielwerkstukken onderscheiden:
    - i. natuurwetenschappelijk onderzoek
    - ii. sociaal-wetenschappelijk onderzoek
    - iii. literatuur onderzoek
    - iv. technisch ontwerp en/of creatief ontwerp
  - e. Er worden verschillende productvormen onderscheiden:
    - i. technisch ontwerp
    - ii. georganiseerd debat / gastlezing / workshop
    - iii. festival / foodcourt / markt / goede doelen evenement / sportevenement
    - iv. maquette / beeld
    - v. film / video / fotovoorstelling
    - vi. toneelstuk / musical / (mode)show / muziekoptreden
    - vii. Ontwikkelen van een spel
    - viii. website

Piet Mondriaanstraat 140
1061 TN Amsterdam

tel +31 20 4802700

mail info@denise.espritscholen.nl

web www.denise.espritscholen.nl

- ix. een schriftelijk verslag
- f. De presentatie van het eindproduct vindt plaats tijdens de afsluitende PWS presentatie-dag.

Profielwerkstuk mavo

30. Het schoolexamen omvat ook het opleveren van een profielwerkstuk. Hierbij hoort ook een presentatie. In de handleiding wordt de aanpak en beoordeling kenbaar gemaakt. De handleiding wordt in het eindexamenjaar met de kandidaten gedeeld.
- a. Elke kandidaat maakt een profielwerkstuk.
  - b. Het profielwerkstuk wordt beoordeeld met de onvoldoende, voldoende of goed.
  - c. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
  - d. Het profielwerkstuk heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de leerling onderwijs volgt.
  - e. De presentatie van het eindproduct vindt plaats tijdens de afsluitende PWS presentatie-dag.

Opnieuw examen (doubleren)

32.

- 1. Leerlingen die doubleren in het eindexamenjaar, mogen vrijstelling aanvragen bij de examencommissie voor schoolexamens die het karakter van een praktische opdracht hebben en waarvan de inhoud niet is gewijzigd.
- 2. In het geval dat vrijstelling verleend wordt, blijft het cijfer van het betreffende onderdeel in het examendossier staan.
- 3. Voor de schoolexamenonderdelen waarvoor geen vrijstelling is verleend, vervallen alle behaalde resultaten van het gedoubleerde schooljaar.
- 4. Indien een leerling kiest onderdelen opnieuw af te leggen, doet hij afstand van eerder behaalde resultaten.
- 5. De leerling kan binnen twaalf weken na aanvang van het schooljaar een verzoek indienen om reeds bepaalde behaalde schoolexamenresultaten over te nemen.
- 6. Wanneer een leerling of een kandidaat doubleert in welk leerjaar dan ook komt hij/zij in een nieuw cohort terecht. Indien schoolexamentoetsen voor een bepaald vak in het PTA van het jaar waarin een leerling doubleert (nieuw cohort) een andere status of weging hebben dan in het PTA van het oorspronkelijke cohort, wordt in samenspraak met de nieuwe examinator van dat vak en de examencommissie een voorstel aan de schoolleiding voorgelegd op welke wijze

het schoolexamencijfer voor dat vak tot stand komt. Als uitgangspunt daarbij geldt, dat de gewichten zoals vermeld in het PTA van het eerste eindexamenjaar, waarin de leerling eindexamen deed, zoveel mogelijk worden gehandhaafd.

7. De kandidaat, die in het eerste eindexamenjaar een onvoldoende combinatiecijfer heeft behaald, krijgt in het tweede eindexamenjaar de mogelijkheid alsnog een voldoende voor de onvoldoende gescoorde vakken van het combinatiecijfer te behalen. In overleg met de teamleider en de vakdocent wordt bepaald welke lessen de kandidaat daartoe volgt en welke toets(en) hij daartoe dient te maken.

Piet Mondriaanstraat 140
1061 TN Amsterdam

tel +31 20 4802700

mail info@denise.espritscholen.nl

web www.denise.espritscholen.nl

LIJST TOEGESTANE HULPMIDDELEN

Bij schriftelijke schoolexamen toetsen mag een kandidaat gebruik maken van de volgende hulpmiddelen:

Basispakket, bestaande uit:

- Woordenboeken (vreemde taal - Nederlands, Nederlands - vreemde taal, Nederlands - Nederlands)
- schrijfmateriaal
- tekenpotlood
- blauw en rood kleurpotlood
- liniaal met millimeterverdeling
- passer
- geometrische driehoek
- vlakgum
- rekenmachine (bij wiskunde is alleen een grafische rekenmachine toegestaan en geen gewone rekenmachine).

Bij bepaalde vakken en/of SE-onderdelen wordt afgeweken van bovenstaande lijst of zijn extra hulpmiddelen toegestaan. Als dat het geval is, wordt dat bij het vak-PTA aangegeven.

Voor een overzicht van toegestane hulpmiddelen bij het Centraal Examen verwijzen we naar de website [Examenblad](#).

ROOSTER SCHOOLEXAMENS

De schoolexamens worden afgenomen in vier schoolexamenweken:

SE 1: 27/10 - 29/10

SE 2: 13/12 - 16/12

SE 3: 28/02 - 04/03

SE 4: 11/04 - 14/04

De kandidaat krijgt minimaal een week van tevoren een planning van de vakken.

ROOSTER CENTRALE EXAMENS HAVO (13h)

Afnamemoment	Tijdstip	Examens
--------------	----------	---------

Piet Mondriaanstraat 140
1061 TN Amsterdam

tel +31 20 4802700

mail info@denise.espritscholen.nl

web www.denise.espritscholen.nl

donderdag 12 mei 2022	13:30-16:30	Aardrijkskunde havo
vrijdag 13 mei 2022	13:30-16:30	Wiskunde A havo Wiskunde B havo
maandag 16 mei 2022	09.00-12:00	Geschiedenis
dinsdag 24 mei 2022	13:30-16:00	Engels
maandag 30 mei 2022	13:30-16:00	Arabisch , Spaans , Turks

ROOSTER CENTRALE EXAMENS HAVO (14h)

Afnamemoment	Tijdstip	Examens
donderdag 12 mei 2022	13:30-16:30	Aardrijkskunde havo
maandag 16 mei 2022	13:30-16:30	Natuurkunde havo
dinsdag 17 mei 2022	09:00-12:00	Kunst Algemeen
	13:30-16:30	Nederlands
woensdag 18 mei 2022	13:30-16:30	Biologie
donderdag 19 mei 2022	13:30-16:00	Frans
vrijdag 20 mei 2022	13:30-16:30	Economie
maandag 23 mei 2022	13:30-16:30	Scheikunde

ROOSTER CENTRALE EXAMENS VMBO-T (MAVO / 14m)

Afnamemoment	Tijdstip	Examens
donderdag 12 mei 2022	13:30-15:30	Biologie
vrijdag 13 mei 2022	09:00-11:00	Geschiedenis & Staatsinrichting
maandag 16 mei 2022	13:30-15:30	Nederlands
dinsdag 17 mei 2022	13:30-15:30	Wiskunde
woensdag 18 mei 2022	13:30-15:30	Engels
donderdag 19 mei 2022	13:30-15:30	Nask1
vrijdag 20 mei 2022	13:30-15:30	Economie
maandag 23 mei 2022	09:00-11.00	Maatschappijkunde

Piet Mondriaanstraat 140
1061 TN Amsterdam

tel +31 20 4802700

mail info@denise.espritscholen.nl

web www.denise.espritscholen.nl

PTA PER VAK

De PTA's voor de vakken waarin je examen doet vind je als bijlage.

Piet Mondriaanstraat 140
1061 TN Amsterdam

tel +31 20 4802700

mail info@denise.espritscholen.nl

web www.denise.espritscholen.nl